

In Search of a Sacred Redactor

הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים האמיתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמיתיים שוכני עפר קדושים אשר בארץ המה, ובפרט ל _____, זכותו(זכותם) יגן עלינו, ועל כל ישראל, אמן.

1. סידור תפילה, י"ג עיקרי אמונה (ע"פ פירוש המשניות להרמב"ם)

- ז. אני מאמין באמונה שלמה שכל דברי נביאים אמת:
- ח. אני מאמין באמונה שלמה שגבורות משה רבנו עליו השלום היתה אמתית ושהוא היה אב לנביאים לקודמים לפניו ולבאים אחריו:
- ט. אני מאמין באמונה שלמה שכל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום:
- י. אני מאמין באמונה שלמה שזאת התורה לא תהא מקולפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו:

2. מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב...

3. רש"י (שם) ופרשת בלעם - נבואתו ומשליו אף על פי שאינן צורכי משה ותורתו וסדר מעשיו:

4. רבינו גרשום (שם) ופרשת בלעם. אע"ג דבלעם גופיה הוה נביא.

5. ריטב"א על העין יעקב (שם) ופרשת בלעם וכו'. נראין דברי האומרים שאין זו פרשת בלעם שכתובה בתורה דההיא הקב"ה כתבה כשאר התורה אלא פרשה בפני עצמו הוא שכתב והאריך בה ביותר והיתה מצויה להם עוד

6. רמב"ם הלכות עבודת כוכבים א:ג ובן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו... והתחיל לעמד ולקרא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבד. והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר (בראשית כא לג) "ויקרא שם בשם ה' אל עולם". וכיון שהיו העם מתקבצין אליו ושואלין לו על דבריו היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העקר הגדול הזה **והבר בו ספרים והודיעו ליצחק בנו**. וישב יצחק מלמד ומזהיר. ויצחק הודיע ליעקב ומנהו ללמד וישב מלמד ומחזיק כל הנלוים אליו. ויעקב אבינו למד בניו כלם והבדיל לוי ומנהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמר מצות אברהם. וצוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממנה אחר ממנה כדי שלא תשכח הלמוד. והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלוים עליהם ונעשית בעולם אמה שהיא יודעת את ה'. עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמד מעשיהן ולעבד כוכבים כמותן חוץ משבט לוי שעמד במצות אבות. ומעולם לא עבד שבט לוי עבודת כוכבים. וכמעט קט היה העקר ששתל אברהם נעקר וחזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן. ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו **עשה משה רבנו רבן של כל הנביאים** ושלחו. כיון שנתנבא משה רבנו ובחר ה' ישראל לנחלה הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו ומה יהיה משפט עבודת כוכבים וכל הטועים אחריה:

7. מסכת חולין פרק ז משנה ו [גיד הנשה] נוהג בטוהרה, ואינו נוהג בטמאה. רבי יהודה אומר, אף בטמאה. אמר רבי יהודה, והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה, ועדין בהמה טמאה מתרת להן. אמרו לו, בסיני נאמר, אלא שנכתב במקומו:

8. רמב"ם פירוש המשניות (שם) נוהג בטוהרה ואינו נוהג בטמאה רבי יהודה כו': על דעת ר' יהודה מי שאכל כזית מגיד הנשה של בהמה טמאה חייב שתי מלקיות משום בהמה טמאה ומשום גיד הנשה ואין הלכה כרבי יהודה: ושים לבך על העיקר הגדול הנכלל במשנה הזאת והוא

מה שאמר מסיני נאסר לפי שאתה הראית לדעת שכל מה שאנו מרחיקים או עושים היום אין אנו עושים אלא במצות הקב"ה ע"י משה רבינו ע"ה לא שהקב"ה אמר זה לנביאים שלפניו כגון זה שאין אנו אוכלין אבמ"ה אינו מפני שהקב"ה אסרו [אותו] לנח אלא לפי שמשה אסר עלינו אבמ"ה במה שצוה בסיני שיתקיים איסור אבמ"ה וכמו כן אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו ע"ה מל עצמו ואנשי ביתו אלא מפני שהקב"ה צוה אותנו ע"י משה רבינו שנמול כמו שמל אברהם אבינו ע"ה וכן גיד הנשה אין אנו הולכים אחר איסור יעקב אבינו אלא מצות משה רבינו ע"ה הלא תראה מה שאמרו תר"ג מצות נאמרו לו למשה מסיני וכל אלו מכלל המצות:

9. רמב"ם הלכות מלכים ומלחמות ט:א

על ששה דברים נצטוו אדם הראשון. על עבודה זרה. ועל ברכת השם. ועל שפיכות דמים. ועל גלוי עריות. ועל הגזל. ועל הדינים. אף על פי שכלן הן קבלה בידינו ממושה רבנו. והדעת נוטה להן. מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטוו. הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר (בראשית ט, ד) "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו". נמצאו שבע מצות. וכן היה הדבר בכל העולם עד אברהם. בא אברהם ונצטוו יתר על אלו במילה. והוא התפלל שחריית. ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום. ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית. ובמצרים נצטוו עמרם במצות יתרות. **עד שבא משה רבנו ונשלמה תורה על ידו:**

10. מדרש שמות רבה פרק ה פסקא יח

כי נרפים הם, אמר רבי שמעון בן יוחאי, התחיל מחרק עליהם שניו ואומר: נרפים אתם, לשון טנוף הוא, ישתחקו עצמותיו, קדושים הם. על כן הם צעקים לאמר וגו' תכבד העבודה על האנשים, **מלמד שהיו בידם מגלות שהיו משתעשעין בהם משבת לשבת, לומר שהקדוש ברוך הוא גואלן,** לפי שהיו נחין בשבת, אמר להן פרעה, תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו וגו', אל יהו משתעשעין ואל יהו נפישין ביום השבת.

11. מסכת גיטין דף ס עמוד א

בעא מיניה אביי מרבה מהו לכתוב מגילה לתינוק להתלמד בה תיבעי למאן דאמר תורה מגילה ניתנה תיבעי למאן דאמר תורה חתומה ניתנה חתיבעי למאן דאמר תורה מגילה ניתנה כיון דמגילה ניתנה כותבין או דילמא כיון דאידיבא אידבק תיבעי למאן דאמר תורה חתומה ניתנה כיון דחתומה ניתנה אין כותבין או דילמא כיון דלא אפשר כותבין אמר ליה אין כותבין ומה טעם לפי שאין כותבין.

12. רש"י (שם)

מגילה מגילה ניתנה - כשנאמרה פרשה למשה היה כותבה ולבסוף מ' שנה כשנגמרו כל הפרשיות חיברן בגידין ותפרן: חתומה ניתנה - לא נכתבה עד סוף מ' לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן והנאמרות לו בשנה ראשונה ושניה היו סדורות לו על פה עד שכתבן: לפי שאין כותבין - ואפי' למ"ד מגילה ניתנה כיון דאידיבא אידבק:

13. מסכת גיטין (שם)

אמר רבי יוחנן משום רבי בנאה תורה מגילה ניתנה שנאמר אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי רבי שמעון בן לקיש אומר תורה חתומה ניתנה שנאמר לקוח את ספר התורה הזאת.

14. רש"י (שם)

כתוב עלי - מאז ניתנה התורה הוזכרתי בה ואת שתי בנותיך הנמצאות (בראשית י"ט:ט"ו) בזכות דוד שעתיד לצאת מרות המואביה ונעמה העמונית אמו של רחבעם כתיב הכא הנמצאות וכתוב התם (תהלים פט) מצאתי דוד עבדי **אלמא מגילה איקרי משום דמתחילה נכתבה מגילת בראשית והדר מגילת נח והדר מגילת אברהם והיינו דקאמר במגילת אברהם כתוב עלי:**

15. מדרש שמות רבה פרק ה פסקא כב

משה אמר לפני הקדוש ברוך הוא: למה הרעתה לעם הזה, אלא כך אמר לפני הקדוש ברוך הוא, נטלתי ספר בראשית וקראתי בו וראיתי מעשיהן של דור המבול היאך נדונו, מדת הדין היתה, ומעשה דור הפלגה ושל סדומיים היאך נדונו, ומדת הדין היתה. העם הזה מה עשו שנשתעבדו מכל הדורות שעברו, ואם בשביל שאמר אברהם אבינו (בראשית טו, ח): במה אדע כי אירשנה, ואמרת לו (בראשית טו, יג): ידע תדע כי גר יהיה זרעך, אם כן הרי עשו וישמעאל מבניו, והן צריכין להשתעבד כמו הם, ואפלו כן היה לו להשתעבד דורו של יצחק, או דורו של יעקב, לא לעם הזה שהוא בדורי. ואם תאמר מה אכפת לי, אם כן למה זה שלחתי.

16. משך חכמה ספר שמות פרק יט פסוק א (פרשת יתרו)

בחודש השלישי לצאת בני ישראל. המתבונן יראה כי זה אין בכל התורה דוגמתו, דענין חודש מתחלת בול"ו החיבור או ויהי בחודש השלישי כו' רק היכי שהוא באמצע הענין כמו בבהר בחקותי שמתחיל הענין בבהר ומסיים בבחקותי וכאן מתחיל כמו בבראשית ומזה מוכח כדפרש"י ובמכילתא ואל משה כו' דזה היה קודם מתן תורה ויכתוב משה את כל דברי ד' זהו מבראשית ועד מתן תורה ויקח ספר הברית זה הספר מבראשית עד מתן תורה ועד בחודש השלישי כתב קודם מ"ת ומבחודש השלישי כתב אחר מ"ת והתחיל לכתוב כמו מבראשית בענין המתחיל בפ"ע ויעו' גיטין דף סמך דפליגי אם מגילה מגילה כו' וזה ענין אחר ודו"ק.

17. ספר שמות פרק כד פסוק ד

ויכתב משה את כל-דברי הוי"ה וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר ושתיים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל

18. רש"י (שם)

ויכתב משה. מִבְּרָאשִׁית וְעַד מִתֵּן תּוֹרָה, וְכָתַב מִצְוֹת שְׁנַצְטוּוּ בְמִרְהָ: וישכם בבקר. בְּחַמְשָׁה בְּסִיּוֹן:

19. רמב"ם הלכות יסודי התורה ה:א-ג

א. משה רבנו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה. שהמאמין על פי האותות יש בלבו דפי שאפשר שיעשה האות בלט וכשוף. אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצרך עשאם. לא להביא ראיה על הנבואה. היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצלילן בתוכו. צרכנו למזון הוריד לנו את המן. צמאו בקע להן את האבן. כפרו בו עדת קרח בלעה אותן הארץ. וכן שאר כל האותות. ובמה האמינו בו. במעמד הר סיני שעיינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך אמר להן כך וכך. וכן הוא אומר (דברים ה ד) "פנים בפנים דבר ה' עמכם". ונאמר (דברים ה ג) "לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת". ומנין שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דפי שנאמר (שמות יט ט) "הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם". מכלל שקדם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה:

ב. נמצאו אלו ששולח להן הם העדים על נבואתו שהיא אמת ואינו צריך לעשות להן אות אחר. שהם והוא עדים בדבר כשני עדים שראו דבר אחד ביחד שכל אחד מהן עד לחברו שהוא אומר אמת ואין אחד מהן צריך להביא ראיה לחברו. כך משה רבנו כל ישראל עדים לו אחר מעמד הר סיני ואינו צריך לעשות להם אות. וזהו שאמר לו להקדוש ברוך הוא בתחלת נבואתו בעת שנתן לו האותות לעשותן במצרים ואמר לו (שמות ג יח) "ושמעו לקלך". ידע משה רבנו שהמאמין על פי האותות יש בלבבו דפי ומהרהר ומחשב והיה נשמט מלידך ואמר (שמות ד א) "והן לא יאמינו לי". עד שהודיעו הקדוש ברוך הוא שאלו האותות אינן אלא עד שיצאו ממצרים ואחר שיצאו ועמדו על ההר הזה יסתלק הרהור שמהרהרין אחרך שאני נותן לך כאן אות שידעו שאני שלחתיך באמת מתחלה ולא ישאר בלבם הרהור. והוא שהכתוב אומר (שמות ג יב) "וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאתך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה". נמצאת אומר שכל נביא שיעמד אחר משה רבנו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כדי שנאמר אם יעשה אות נשמע לו לכל מה שיאמר. אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות (דברים יח טו) "אליו תשמעו". כמו שצונו לחתך הדבר על פי שנים עדים ואף על פי שאין אנו יודעין אם העידו אמת אם שקר. כך מצוה לשמע מזה הנביא אף על פי שאין אנו יודעים אם האות אמת או בכשוף ולט:

ג. לפיכך אם עמד הנביא ועשה אותות ומופתים גדולים ובקש להכחיש נבואתו של משה רבנו אין שומעין לו ואנו יודעין בבאור שאותן האותות בלט וכשוף הן. לפי שנבואת משה רבנו אינה על פי האותות כדי שנערך אותות זה לאותות זה. אלא בעיינינו ראינוה ובאזנינו שמענוה כמו ששמע הוא. הא למה הדבר דומה לעדים שהעידו לאדם על דבר שראה בעייניו שאינו כמו שראה שאינו שומע להן אלא יודע בודאי שהן עדי שקר. לפיכך אמרה תורה שאם בא האות והמופת (דברים יג ד) "לא תשמע אל דברי הנביא ההוא". שהרי זה בא אליך באות ומופת להכחיש מה שראית בעיניך והואיל ואין אנו מאמינים במופת אלא מפני המצוה שצונו משה היאך נקבל מאות זה שבא להכחיש נבואתו של משה שראינו וששמענו:

20. רמב"ם הלכות יסודי התורה ז:ב

הנביאים מעלות מעלות הן. כמו שיש בחכמה חכם גדול מחברו כך בנבואה נביא גדול מנביא.

21. מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי עלמא שני אלפים תוהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח

22. רש"י (שם)

ב' אלפים היה תהו - תחת שלא ניתנה עדיין תורה והיה העולם כתוהו ומאדם הראשון עד שהיה אברהם בן נ"ב שנה איכא אלפים שנה כדמוכחי קראי דכשנשלמו אלפים שנה עסק אברהם בתורה שנאמר (בראשית י"ב:ה') ואת הנפש אשר עשו בחרן ומתרגמינן דשעבידו לאורייתא בחרן ואמרין במסכת ע"ז (דף ט.) גמירי דההוא שעתא הוה אברהם בר חמשין ותרתין שנין:

23. מדרש תנחומא, ויגש אות י"א

ומהיכן למד אברהם את התורה. רבי שמעון בן יוחאי אומר, נעשו שתי כליותיו כשני כדים של מים והיו נובעין תורה, שנאמר: אף לילות יסרוני כליותי (תהלים טז, ז). רבי לוי אמר, מעצמו למד את התורה, שנאמר: מדרכיו ישבע סוג לב ומעליו איש טוב (משלי יד, יד). והיה מלמד לבניו תורה, שנאמר: כי ידעתיו למען אשר יצוה (בראשית יח, ט).

24. מסכת יבמות דף מט עמוד ב

כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה.

25. ספר במדבר פרק ל פסוק ב

וידבר משה אל-ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה הוי"ה.

26. מלבים (שם)

אצל כל הנביאים בא הלשון כה אמר ה', ולשון זה נמצא בפ' גם בנבואת משה, ועוד נמצא אצל משה לשון זה הדבר אשר צוה ה', וכבר בארתי שמשה היה פי שנים ברוחו, שהיה מוכן לנבואה בטבע ובזה היה דומה ככל הנביאים שהם שלוחי ה' ונבואתם הוא באספקלריא שאינה מאירה ולשון נבואתם כה אמר ה' ר"ל שה' שלחו לומר דבר בשם אומרו, ומשה היה רואה גם באספקלריא המאירה שאז לא בא בתורת שליח רק שכינה מדברת מתוך גרונו וציין זה בלשון זה הדבר ר"ל הוא דבור ה' בעצמו המדבר אליכם מתוך גרונו, וכבר בארתי, שמשה נבא בנבואת כה אמר בתחלת נבואתו שעוד לא ראה באספקלריא המאירה וכן בעת שהיו ישראל נזופין ממעשה העגל שלא שרתי שכינה על משה ר"ל באופן שינבא בזה הדבר, ולכן אמר כה אמר ה' עברו ושובו משער לשער, ובעי שהיו במעלת שלמותם ה' נבואתו בזה הדבר, ולפי הד"א מציין במ"ש זה הדבר, שלא ישונה דבר מכח הלשון הזה שדבר ה', אף שע"י ק"ו וסברא הייתי אומר שהחכם יפר והבעל יתיר, וזה מוכח בנדרים (דף ע"ז) ועמ"ש בפ' אחרי (סי' פח):

27. ספק דברים פרק ב פסוקים טז-יז

ויהי כאשר-תמו כל-אנשי המלחמה למות מקרב העם. וידבר הוי"ה אלי לאמר

28. רש"י (שם)

ויהי כאשר תמו וגו' וידבר ה' אלי וגו'. אבל משלוח המרגלים עד כאן לא נאמר בפרשה זו וידבר אלא ויאמר, ללמדך שכל ל"ח שנה שהיו ישראל נזופים, לא נתיחד עמו הדבור בלשון חבה, פנים אל פנים וישוב הדעת - ללמדך שאין השכינה שורה על הנביאים אלא בשביל ישראל (מכילתא שמות י"ב):

29. ספר דברים פרק לד פסוק י

ולא-קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו הוי"ה פנים אל-פנים

30. מדרש במדבר רבה פרק יד פסקא ב

ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו (במדבר ז, פט), תני (דברים לד, י): ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באמות העולם קם, כדי שלא יהא פתחון פה לאמות העולם לומר אלו היה לנו נביא כמשה היינו עובדים להקדוש ברוך הוא. ואיזה נביא היה להם כמשה זה בלעם בן בעור.

31. ענף יוסף על העין יעקב (ב"ב, יד):

משך כתב ספרו ופרשת בלעם והוא תמוה דהא פרשת בלעם גוף התורה הוא וכל התורה כולה משה כתבה לכן נראה הכוונה דהנה מה שאמר בלעם לבלק וודאי לא בלשון הכתובה בתורה אמרה דא"כ לא היה משיג בלק מה שאומר בלעם דמנין היה יודע בלק לדבר בלשון הקודש ובלשון כתיב אך משה כתב כוונת ההשגה שהשיג בלעם בלשון זה הכתוב בתורה שיש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של רמזי סודות.

32. מהרי"ל דיסקין (מאמר לסיום התורה)

כל התורה כולה נקראת תורת משה אף שיש בה סיפורים שהי' מקובל באומה או שנעשו באותה עת אעפ"כ מסרה לו הקב"ה כל המעשה ביתר ידיעות מ"ח פנים או שגם בתיבות הסיפור נרמזים דברים אחרים רבים אין קץ והכל נגלה למשה ואף נבואות שנאמרו לאחרים כמו לנח לאברהם יצחק יעקב ח"ו לא כמעתיק משה אותה נכתבו בתוה"ק כי משה שזכה לאספקלריא המאירה כאשר מסרם לו השי"ת עתה ברוה"ק ידע אותה הנבואה ביתר עז כנ"ל זולת פ' בלעם לא הי' רק כמעתיק בעלמא שאלולי סתם הקב"ה איזו כונה מבלעם הי' מהפכה לרע ח"ו אבל הקב"ה ביארן לטובה בפי בלעם בכל מיני כוונות ואתי שפיר וכו' לא נקראת ספרו של משה כ"א פרשת בלעם.

33. אבי עזרי, הלכות יסודי התורה פרק ז הלכה ו (רב מנחם מן שך זצ"ל)

הנה אין לי מה להוסיף על הדברים האמתיים האלו רק מה שאורו עיני אחרי ראותי הדברים הנ"ל, בזה להבין יותר את גודל הניסיון של העקידה שלכאורה הרי הי' דיבר עם אברהם ואמר לו מפורש קח את בנך יחידך אשר אהבת את יצחק ופירש לו מפורש הכל שאין מקום לטעות, והי' שבידו להמית ולהחיות איך יעלה על הדעת להמרות את פיו ואם שומעין דברים מפורשים בציוי כך וכך וכי זה נסיון נקרא? הלא לא היה מקום להוראת היתר איך לפרש הציוי קח את בנך את יחידך וכו', ולפי הדברים האמתיים הנ"ל מיושב ומוכן שפיר, מאחר שגם נבואתו של אברהם הי' באספקלריא שאינה מאירה, (וכמו שכתב הרמב"ם כאן בתחלת דבריו "כל הדברים שאמרנו הם דרך נבואה לכל הנביאים הראשונים והאחרונים וכו'") וכן כתב לעיל בה"ב שגם נבואת אברהם אבינו הי' כן (באספקלריא שאינה מאירה), וגם להנבואה של העקידה הי' צריכין לפתרון של הנביא בעצמו שהוא אברהם. ונמצא שהי' צריך אברהם לפתור את המשל שהראו לו באופן זה שהי' אמר לו שיעלה את יצחק בנו יחידו אשר אהבו לעולה וע"י שנפשו הי' זכה ובהירה פתח לו כן ולא הי' לו שום נגיעה להורות היתר בק"ן טעמים לפתור בצורה אחרת. שהרי באמת אחרי הדברים האלו מובא ברש"י המדרש שאברהם אמר עכשיו אפרש שיחתי אתמול אמרת לי ביצחק יקרא לך זרע ואח"כ אתה אמרת קח את בנך וכו' והעלהו לעולה ועכשיו אתה אומר לי אל תשלח ידך אל הנער וכו' לא חשב כלום בשעה שאמר לו הקב"ה והעלהו לעולה ופתר לעצמו את הנבואה שיעלה לעולה את יצחק זהו הנסיון אף אחרי הציוי והדברים מאירים בעז"ה.

34. סידור תפילה, ברכת ההפטרה

ברוך אתה הוי"ה. אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶת הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בְּנְבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה בְּדַבְרֵיהֶם. הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת: בְּרוּךְ אַתָּה הוי"ה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה. וּבְמִשְׁחָה עֲבָדוֹ. וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנְבִיאֵי הָאֵמֶת וְצַדִּיק:

35. מסכת חגיגה דף ג עמוד ב

תנו רבנן: מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר [בן] חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר להם: מה חידוש היה בבית המדרש היום? אמרו לו: תלמידך אנו ומימך אנו שותין. אמר להם: אף על פי כן, אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש. שבת של מי היתה? שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה. ובמה היתה הגדה היום?...אמרו לו...פתח ודרש: "דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו מרועה אחד", למה נמשלו דברי תורה לדרבן? לומר לך: מה דרבן זה מכיון את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם — אף דברי תורה מכוונין את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים. אי מה דרבן זה מטלטל — אף דברי תורה מטלטלין, תלמוד לומר: "משמרות". אי מה מסמר זה חסר ולא יתר — אף דברי תורה חסירין ולא יתירין, תלמוד לומר: "נטועים", מה נטיעה זו פרה ורבה — אף דברי תורה פריין ורביין. "בעלי אספות" — אלו תלמידי חכמים, שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה. הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין, שמא יאמר אדם: היאך אני למד תורה מעתה — תלמוד לומר: "כולם נתנו מרועה אחד". אל אחד נתנן, פרנס אחד אמרן, מפי אדון כל המעשים ברוך הוא, דכתיב: "יידבר אלהים את כל הדברים האלה".